

періодичність і своєчасність годування, а також діючі в господарстві норми годівлі тварин;

▪ вивчити ефективність використання кормів, які виражаються наступними показниками:

а) кількість продукції, отриманої в розрахунку на 1 ц.к.ед., ц

б) колич-під кормів, витрачених у розрахунку на 1 ц продукції, ц к.од.

У процесі аналізу вивчають динаміку і виконання плану за рівнем годівлі, ефективності використання кормів в середньому по господарству і по кожній фермі. Причиною перевитрати кормів є їх низька якість і незбалансованість кормів.

Література:

1.Електронний ресурс [Режим доступу]: <http://megos.org.ua/ekonomichnyi%20analiz.6.4.html>

2. Електронний ресурс [Режим доступу]: http://life-prog.ru/1_30003_analiz-obespechennosti-skota-kormami.html

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ ВИРОБНИЦТВА СОНЯШНИКУ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

КАЛАШНИК Я. Ю.

Харківський національний університет сільського господарства імені Петра Василенка

Науковий керівник – д.е.н., професор Родіонов О. В.

Виробництво олійних культур належить до основних напрямів діяльності в сільському господарстві України.

Підтвердженням цього є зайнятість ними посівних площ. Торік усіма категоріями господарств засівалося 26,7 млн. га ріллі. При цьому олійні культури займали майже 30 % всіх площ. До того ж, і минулого року частка олійних культур в структурі посівів знаходилася та такому ж рівні.

За попередніми даними, в Україні в минулому році виробництво основних видів олійних культур зменшилось на 0,2% (- 40 тис. т). Так, через скорочення площ виробництво ріпаку скоротилось на 7,9% (-188,4 тис. т), а виробництво соняшнику, через зниження врожайності культури, скоротилось на 8,6% (- 948 тис. т). Водночас, виробництво сої збільшилось на 39,5% (+1097 тис. т), чому сприяло підвищення врожайності та збільшення площ під культуру.

В той же час, рівень рентабельності соняшнику становив 37,4% в порівнянні з 28,7% в 2013 році, що зробило його найбільш рентабельною культурою. При цьому

рентабельність ріпаку збільшилась до 28,7% (8,8% в 2013 р), а сої – до 34,2% (15,9% в 2013 р). Загальна ж рентабельність продукції сільського господарства та послуг становила 26,3% в порівнянні з 11,3% в 2013 році.

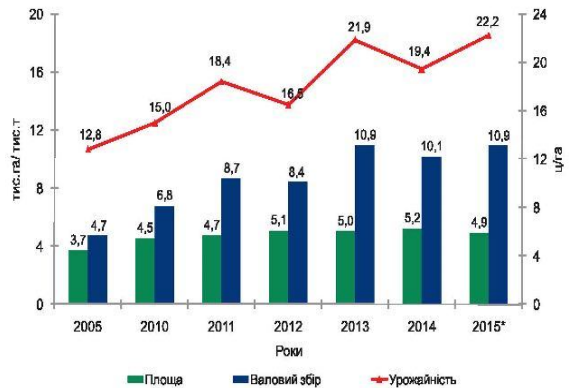

Рис. 1. Динаміка виробництва насіння соняшнику в Україні

Джерело: Держкомстат України; 2015 рік — прогноз

Цьогорічний валовий збір основних видів олійного насіння в Україні очікується близько 16,3 млн. т, що на рівні минулого сезону. При цьому виробництво ріпаку скоротиться до 1,76 млн. т проти 2,2 млн. т торік, а виробництво сої зросте до рекордних 4 млн. т проти 3,87 млн. т.

Основою вітчизняного виробництва олійних культур є насіння соняшнику. Його частка у загальному виробництві цієї групи культур становить майже дві третини. Упродовж останніх років в Україні спостерігалася тенденція до збільшення виробництва насіння соняшнику. Найбільші площі олійних культур зосереджувалися у Кіровоградській (743 тис. га), Запорізькій (568), Дніпропетровській (558) та Полтавській (536 тис. га) областях. При цьому в цих же регіонах були більш масштабні площі під соняшником. Домінуюче вирощування соняшнику зосереджувалося у великих та середніх сільськогосподарських підприємствах. Так, частка посівів соняшнику у сільськогосподарських підприємствах становила 60%, фермерських господарствах — 20%. Решта — господарствами населення

Світові ціни на соняшникову олію, продовжуючи тенденцію останніх трьох років, знижуються. До цього додається світова фінансово-економічна криза та складна політико-економічна ситуація в Україні. В таких умовах у 2014/15 МР не всі підприємства масложирової галузі в Донецькій і Луганській областях змогли працювати.

За даними Державної служби статистики

України, станом на 1.06.2015 р запаси насіння соняшнику становили 1,5 млн. т, що на 32% менше за обсяги на аналогічну дату минулого року. З них на аграрних підприємствах (за винятком малих) зберігалось 0,8 млн. т (+ 17%, ніж минулого року), на переробних і зберігальних підприємствах цей показник становив 0,7 млн. т (-55,5%).

Зокрема, через постійні прагнення скасувати експортне мито насіння соняшнику, спостерігається стримування продажів культури як виробниками, так і посередниками.

За даними експертів, сьогодні вітчизняна соняшникова олія користується великим попитом в Азії, Європейському Союзі (ЄС), Африці, в країнах Близького Сходу та в США. Продукт постачається в 95 країн при тому, що 92% від загальних експортних обсягів припадає на 12 країн, з яких найбільшими імпортерами стали Китай (13,6%) та Індія (43,7%). Загалом питома вага України в світовому експорті соняшникової олії становить 56%.

Отже, поточний сезон передбачається непростим для олійного ринку. Після тривалої тенденції до зростаючого попиту, олійний ринок вступає у період перевищення пропозиції над попитом. Як наслідок на світовому олійному ринку у 2015-2016 МР прогнозується зниження цін на насіння та продукти його переробки, що, окрім перевиробництва, впливало здешевлення нафти та фінансова криза.

Враховуючи урожай соняшнику до 11 млн., олії соняшникової понад 4,2 млн. т, Україна залишиться світовим лідером з виробництва та експорту соняшнику, олії соняшникової та шроту. До того ж, очікується незначне збільшення внутрішньої переробки насіння ріпаку та сої, що дасть можливість завантажити існуючі потужності підприємств та зменшити залежність від насіння соняшнику. Проте переробка сої та ріпаку стримується через їх масовий експорт. Так, експорт ріпаку наразі перевищує 96% від його виробництва, сої — 60%.

Разом з тим, український олійний ринок збереже свою інвестиційну привабливість, потужний експортний потенціал олії соняшникової при одночасному повному забезпеченні потреб внутрішнього ринку. Таким чином, потужності з переробки олійного насіння зростуть і становитимуть на кінець 2015 року 16 млн т, що дозволить переробляти весь вирощений урожай.

Україна є одним із найбільших світових виробників та експортерів насіння соняшнику і продуктів його переробки. Конкуренція на ринку соняшнику є високою, а його у вільному продажі не так багато. Насіння соняшнику є одним з

найбільш привабливих видів продукції на аграрно-продовольчому ринку, попит на яку не обмежений і випереджає пропозицію. До того ж виробництво насіння соняшнику є найменш витратним, але одним із найприбутковіших товарів для сільськогосподарських товаровиробників. Соняшник є однією з головних олійно-білкових культур світового землеробства, важливим джерелом виробництва олії і шроту. Він відіграє особливу роль у поліпшенні фінансового стану сільськогосподарських підприємств у період подолання економічної кризи і переходу до ринкових відносин. Економічна сутність стабільного виробництва соняшнику полягає в тому, що воно завжди є досить прибутковим, а продукти переробки соняшнику є конкурентоспроможними на внутрішньому та світовому ринках. У багатьох аграрних підприємствах соняшник забезпечує 40-60 % прибутку від реалізації продукції рослинництва.

Україна знаходиться у першій п'ятірці по виробництву соняшнику на душу населення в світі (після Аргентини, Угорщини, Молдови, Росії). Соняшник в Україні займає найбільшу посівну площу серед технічних і олійних культур.

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ ОСНОВНИМИ ЗАСОБАМИ

КОНАНИХІН І. Ю.

*Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

**Науковий керівник – асистент
Півень А. В.**

Підвищення ефективності використання основних засобів підприємств є одним з основних питань у період переходу до ринкових відносин. Від вирішення цієї проблеми залежить фінансовий стан підприємства, конкурентоспроможність його продукції на ринку.

Заходам, щодо ефективності використання основних фондів присвятили свої праці багато учених, як зарубіжних так і вітчизняних: З.Н. Борисенко, В.О. Вишневський, В.Є. Козак, О.Є. Кузьмін, Е.В. Лапін, А.Е. Фукс [3].

Основні засоби – це матеріальні цінності, що використовуються у виробничій діяльності підприємства понад один календарний рік з початку введення їх в експлуатацію, а також предмети вартістю за одиницю понад 500 гривень (за ціною придбання). Основні засоби підприємства включають основні виробничі засоби й невикористані основні засоби.